

This question paper contains 3 printed pages]

O—26—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

M.A. (First Year) (Distance Education) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2017

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper III

(Maharashtra Administration)

(महाराष्ट्र प्रशासन)

(Friday, 12-5-2017)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time— Three Hours

Maximum Marks—80

N.B. :— (i) तात्विक भाग प्रश्न संख्या (4) आहे.

(ii) प्रती प्रश्न गुण संख्या (20) आहे.

(iii) पहिल्या प्रश्न अत्यावश्यक आहे.

1. वस्तूनिष्ठ प्रश्न : 20

(अ) प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 5

(1) 1953 साली नेमलेल्या राज्य फेररचना आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

(2) घटक राज्याचा वास्तविक प्रमुख कोण असतो ?

(3) जिल्हाधिकारी पदाची निर्मिती कोणत्या गव्हर्नरच्या कार्यकालात झाली ?

(4) उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिशांचे निवृत्ती वय किती असते ?

(5) महाराष्ट्र राज्याच्या विधानपरिषदेच्या सदस्यांची एकूण संख्या किती आहे ?

(ब) रिकाम्या जागा भरा : 5

(1) संयुक्त महाराष्ट्र राज्याची स्थापना.....रोजी झाली.

(2) मंत्रिपरिषदेतील मंत्र्यांची संख्या.....विधान सभा सदस्य संख्येच्या पेक्षा अधिक नसावी असे घटनात्मक बंधन आहे.

(3) जिल्ह्यातील पोलिसांची भरती करण्याचा अधिकार.....ला आहे.

(4) महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री.....हे होते.

(5) जिल्हा व सत्र न्यायालयातील न्यायाधिशांची नियुक्ती.....द्वारे केली जाते.

P.T.O.

(क) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :

5

(1) विधानपरिषदेची निवडणूक लढवल्या साठी उमेदवारांच्या वयाला किती वर्ष पूर्ण झालेली असावी लागतात ?

- (a) 21 वर्ष (b) 25 वर्ष
(c) 30 वर्ष (d) 35 वर्ष

(2) त्रिराज्य योजनेनुसार संयुक्त भाषिकांचे राज्य कोणते असणार होते ?

- (a) महाराष्ट्र (b) मुंबई
(c) गुजरात (d) यापैकी नाही

(3) महाराष्ट्र राज्यात सध्या जिल्ह्यांची संख्या किती आहे ?

- (a) 29 (b) 35
(c) 36 (d) 40

(4) मुघल काळात जिल्हाला काय म्हणून संबोधत ?

- (a) सुभा (b) परगणा
(c) मौजा (d) सरकार

(5) खालीलपैकी कोणता जिल्हा प्रशासनाचा घटक नाही ?

- (a) महसूल प्रशासन (b) पोलिस प्रशासन
(c) विभागिय आयुक्तालय (d) कारागृह प्रशासन

(ड) 'अ' स्तंभ व 'ब' स्तंभातील वाक्याच्या जोड्या लावा :

5

'अ' स्तंभ

'ब' स्तंभ

- (1) अकोला करार (अ) जिल्हाधिकारी
(2) महाभियोग (ब) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
(3) जिल्हा प्रशासनाचा घटक (क) मंत्रिपरिषद
(4) जिल्हा निवडणूक अधिकारी (ड) कारागृह प्रशासन
(5) उपमंत्री (ई) मुख्य न्यायाधिप

2. खालीलपैकी एका निबंधवजा प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा (शब्दमर्यादा 3000 ते 4000) : 20

- (1) राज्यपालाच्या अधिकार व कार्याची चर्चा करा.
(2) उच्च न्यायालयाची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन लघूत्तरी प्रश्नांचे संक्षिप्त स्वरूपात उत्तर लिहा (शब्दमर्यादा 1500 ते 2000) : 20
- (1) मंत्रिपरिषदेच्या संघटन व कार्याची चर्चा करा.
 - (2) जिल्हा प्रशासनाचा अर्थ व वैशिष्ट्ये लिहा.
 - (3) जिल्हाधिकाऱ्याची जिल्हा प्रशासनातील भूमिका विश्लेषित करा.
 - (4) महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीची प्रक्रिया थोडक्यात स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर संक्षिप्त टिपा लिहा : 20
- (1) जिल्हा पोलिस अधिक्षक
 - (2) राज्य सचिवालय
 - (3) जिल्हा प्रशासनाचे महत्व
 - (4) जिल्हा व सत्र न्यायालय
 - (5) विधान परिषद
 - (6) नागपुर करार.